

2024-09-26
A2024/01130**Arbetsmarknadsdepartementet**Arbetsmiljöverket
Box 9082
171 09 Solna

Uppdrag till Arbetsmiljöverket att genomföra kunskapshöjande insatser för att främja arbetet med att förebygga och motverka rasism i arbetsmiljön

Regeringens beslut

Regeringen ger Arbetsmiljöverket i uppdrag att genomföra kunskapshöjande insatser för att främja arbetet med att förebygga och motverka rasism i arbetsmiljön.

Insatserna ska bidra till att öka kunskapen hos arbetsgivare och andra relevanta aktörer om kraven i arbetsmiljölagen (1977:1160) på att förebygga kränkande särbehandling, med särskilt fokus på kränkningar med rasistiska förtecken.

Myndigheten ska när uppdraget genomförs ta vara på befintlig kunskap om bland annat sambandet mellan vissa grupper utsatthet och arbetsrelaterad stress och om arbetsgivares skyldigheter i enlighet med diskrimineringslagen.

Myndigheten ska föra dialog med, och vid behov inhämta kunskap och erfarenheter från, Myndigheten för arbetsmiljökunskap och Diskrimineringsombudsmannen. Arbetsmiljöverket ska när arbetet genomförs även samråda med arbetsmarknadens parter.

Arbetsmiljöverket ska under åren 2025–2026 senast den 1 mars delredovisa och senast den 1 mars 2027, slutredovisa uppdraget till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) med kopia till Forum för levande historia. I slutredovisningen ska ingå dels en redogörelse för i vilken utsträckning insatserna har nått berörda målgrupper, dels en analys av hur berörda målgrupper har uppfattat värdet av och, i den mån det är möjligt, effekterna av insatserna, dvs. hur arbetsgivare, förtroendevalda och andra aktörer på

arbetsmarknaden har fått bättre kunskap, kompetens och arbetssätt för att kunna förebygga och motverka rasism i arbetslivet.

För uppdraget får myndigheten under 2024 använda högst 250 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet för budgetåret 2024 uppförda anslaget 2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m., anslagsposten 10. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2024.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2025 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Studier som bland annat fackförbund tagit fram pekar på att arbetstagare med utländsk bakgrund upplever sig särskilt utsatta för olika former av kränkande särbehandling på arbetsplatsen. Fackförbundet Akavias rapport Upplevd diskriminering bland akademiker - omedveten och osynlig (2023) visar att var femte medlem med utländsk bakgrund upplever att de utsätts för diskriminering. Av medlemmar från Mellanöstern och norra respektive södra Afrika upplever sig var tredje vara utsatt. Av Kommunals senaste rapport Var kommer du ifrån? Egentligen? (2024) framgår att risken att utsättas för trakasserier, mobbing och/eller osynliggörande är 17,9 procent högre bland respondenterna födda utanför Norden.

Av Diskrimineringsombudsmannens årsredovisning 2023 framgår att flest anmälningar som rör arbetslivet handlar om diskriminering som har

samband med etnisk tillhörighet. Diskrimineringen förekommer i samband med rekryteringar men också på arbetsplatser i form av trakasserier eller genom att arbetsgivaren missgynnar individer vid ledning och fördelning av arbetet.

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1) och organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) har arbetsgivaren ansvar för att kränkande särbehandling förebyggs. Arbetsmiljöverket har i uppdrag att se till att arbetsmiljön uppfyller de krav som finns i arbetsmiljölagen om att alla ska ha en bra och utvecklande arbetsmiljö.

Myndighetens utvärdering av föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete och organisatorisk och social arbetsmiljö visar bl.a. att många intressenter har svårt att hantera frågor som rör kränkande särbehandling. Intressenterna efterfrågar bl.a. fler och bättre verktyg för att kunna undersöka den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Att föreskrifterna angränsar till diskrimineringslagens regler bidrar också till att göra det otydligt hur kränkande särbehandling ska hanteras på arbetsplatsen. Den samverkan som Arbetsmiljöverket och Diskrimineringsombudsmannen har är därför en viktig del i arbetet.

Det är viktigt att förbättra förutsättningar för att arbetsgivare och andra relevanta aktörer har förståelse för vilka skyldigheter som arbetsmiljölagen innebär, liksom kunskap om hur de kan arbeta mot olika former av kränkningar på arbetsplatsen.

Arbetsmiljöverket får därför i uppdrag att genomföra kunskapshöjande insatser för att främja arbetet med att förebygga och motverka rasism i arbetsmiljön.

Regeringen beräknar att totalt 2 miljoner kronor kommer att avsättas för uppdraget under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Paulina Brandberg

Maria Engvall

Kopia till

Arbetsmarknadsdepartementet/ARM

Diskrimineringsombudsmannen

Forum för levande historia

Kammarkollegiet

Myndigheten för arbetsmiljökunskap